

Maahanmuutto- ja kotoutumistoiminnan siirto elinvoimayksikköön

23/05.11.00/2022

Kh 24.01.2022 § 18

Sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Timo Hokkanen, kehittämisjohtaja Paavo Laaksonen

Kotoutumislaki velvoittaa kuntia kotoutumisen edistämiseen monialaisessa yhteistyössä Te-toimistojen, poisin ja järjestöjen kanssa. (<https://kotoutuminen.fi/viranomaisten-tehtavat>) Lakisääteiset kotoutumispalvelut on tällä hetkellä järjestetty Loimaalla osana sosiaalipalveluja. Sosiaali- ja terveystoiminnan siirtyessä hyvinvointialueille, kotoutumiseen liittyvät velvollisuudet jäävät kuitenkin kuntien vastuulle. Lakisääteiset kotoutumispalvelut täytyy siis joka tapauksessa organisoida uudelleen osaksi jäljelle jäävää kuntaorganisaatiota. Tämän lisäksi TE-palvelujen uudistuksen 2024 myötä kuntien tehtävät kotoutumiseen liittyen tulevat laajenemaan vielä huomattavasti.

Nykyinen kotoutumisohjelma on hyväksytty 24.5.2021 kaupunginvaltuustossa. Ohjelmassa kunnan tehtäväksi määritellään: "Kunta: paikallistasolla yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä, suunnittelusta ja seurannasta. Kunnat vastaavat alueellaan kotouttamisohjelman laatimisesta, toimeenpanosta, kehittämisestä sekä ohjelman toteutumisen ja vaikutusten seurannasta." Valtuusto teki lisäyksen ohjelman kohtaan 11: "Kaupunginhallitus nimeää tahon, jonka vastuulla on aktiivisesti seurata maahanmuuttajien kotouttamisohjelman toteutumista." Nykyisillä resursseilla toiminta keskittyy lakisääteisiin kotouttamistoimenpiteisiin sosiaalipalveluihin painottuen. Kehittämistä ja proaktiivista kansainvälisen osaavan työvoiman saatavuuden edistämistä ei juuri kyetä tekemään. [Varsinas-Suomen maahanmuuttostrategia](https://www.doria.fi/handle/10024/176234) (<https://www.doria.fi/handle/10024/176234>) kuten monen kaupungin maahanmuuttostrategian kärki on lakisääteistä toimintaa laajemmassa tavoitteessa: osaavan työvoiman saatavuuden varmistamisessa.

Nykytilanteessa kotouttamiseen liittyvät kaupungin tehtävät koostuvat sosiaaliohjaajan tekemästä ohjauksesta, palvelusihteerin tekemästä hallintotyöstä ja Loimaan Evankeliselta ostettavista palveluista. Vuoden 2020 valtiolta saadut avustukset maahanmuuttopalveluihin olivat 707 000 euroa ja palvelujen ostot olivat 467 000 euroa. Sosiaaliohjaajan työstä kuluu maahanmuuttoon liittyviin tehtäviin noin 4 tuntia viikossa. Palvelusihteerin työpanoksesta menee noin 2 tuntia viikossa. Työmäärät kuitenkin vaihtuvat merkittävästi.

Pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun myötä kansainvälisen työvoiman merkitys on kasvanut ja tulee kasvamaan. Ulkomaalaistaustaisten henkilöiden määrä on kaksinkertaistunut Varsinais-Suomessa viimeisen kymmenen vuoden aikana. Kansainvälisen osaavan työvoiman saatavuuden edistämiseen sekä Loimaan alueen veto- ja pitovoiman kehittämiseen on tarvetta.

Maahanmuutto- ja kotoutumispalvelut on suunniteltu siirrettäväksi osaksi elinkeinoyksikön työllisyyspalveluja. Kotoutumispalvelujen uudelleen organisointi sekä siihen liittyvä kotoutumistoiminnan kehittäminen vaatii henkilöresursseja jo 2022. Maahanmuuttaja ja kotoutumispalvelujen resursointia ollaan valmistelemissa mahdollisimman nopeasti. Jatkovalmisteluun toivotaan hallituksen linjauksia.

Maahanmuuttaja ja kotoutumispalvelujen järjestäminen voidaan jakaa resursoinnin puolesta kolmitasoisesti. Suunniteltu resursointi olisi määräaikainen ja sitä tultaisiin joka tapauksessa arvioimaan uudelleen vuonna 2024 TE-palvelujen uudistuksen yhteydessä.

1. Minimitason resursointi, jossa n. 0,5 henkilön työpanoksella hoidetaan vain lakisääteiseen kotoutumisen edistämiseen liittyvä toiminta (nykytaso). Tämä henkilöresurssi ei ole siirrettävissä/jätettävissä SOTE-puolelta, joten järkevä tehtävähdistelmä ja sopiva henkilö tulisi kuitenkin löytää.

2. Yksi täyspäiväinen henkilö maahanmuutto ja kotoutumispalveluihin. Mahdollistaa aiheeseen erikoistuneen henkilön palkkauksen ja sitä kautta vaikuttavamman toiminnan sekä sen kehittämisen kuten maahanmuuttajille ja työnantajille suunnattujen oppaiden kokoamisen.

3. Yksi täyspäiväinen henkilö + hankeresurssia. Edelliseen resursointiin lisättyä tällä tasolla pyritään kansainvälisen työvoiman saatavuuden edistämiseen saamaan erillisen hankkeen kautta vielä lisäresursseja, joka mahdollistaa toiminnan laajemman kehittämisen sekä proaktiivisen kansainvälisen työvoiman saatavuuden edistämistyön yhdessä yritysten kanssa. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti on käynnissä paljon kansainvälisten osaajien houkutteluun liittyviä toimenpiteitä kuten Talent Boost -ohjelma. Näiden laajempien ohjelmien hyödyntäminen Loimaalla vaatii paikallista resurssia kytkemään toimintaa meille.

Kehittämisjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää, että maahanmuutto- ja kotoutumispalvelujen siirtoa elinvoimayksikköön jatketaan tavoitteena rekrytoida teemaan täyspäiväinen maahanmuuttokoordinaattori sekä valmistaudutaan erillisen kansainvälisen työvoiman saatavuutta edistävän hank-

keen rahoituksen hakemiseen.

Päätös: Hyväksyttiin.

Pöytäkirjamerkintä:

Kehittämiskohtaja Paavo Laaksonen poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 18:56.